

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 124/2011-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť T. N., S., zastúpenej advokátom JUDr. J. D., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 235/2009 z 19. mája 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. N. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. septembra 2010 doručená sťažnosť T. N., S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. D., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods.

1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo 235/2009 z 19. mája 2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Obvodný pozemkový úrad v S. (ďalej len „obvodný pozemkový úrad“) rozhodnutím č. 200/2005-S.-P-JPÚ-Vyhláška č. 3/2007 z 2. mája 2007 podľa § 13 ods. 5 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 330/1991 Zb.“) schválil projekt jednoduchých pozemkových úprav v časti katastrálneho územia S. z dôvodu, že došlo k podstatným zmenám vo vlastníckych a užívacích pomeroch v obvode pozemkových úprav.

Sťažovateľka uviedla, že „jednoduché pozemkové úpravy povolené podľa zákona č. 330/1991 Zb. v okolnostiach prípadu mali za následok zásah do vlastníckych práv sťažovateľky. Pôvodné pozemky sťažovateľke odňali a prideliť jej nové pozemky podľa zákona č. 330/1991 Zb. Nové pozemky boli na základe Projektu JPÚ sťažovateľke vymerané a pridelené tak, že časť z nich sa nachádza v okrajovej oblasti obvodu jednoduchých pozemkových úprav a časť nových pozemkov je dokonca určená ako spoluvlastnícky podiel k lesnému pôdnemu fondu. V procese jednoduchých pozemkových úprav nedošlo k úplnému sceleniu pozemkového vlastníctva a k vymeraniu jednej parcely vo výlučnom vlastníctve sťažovateľky, ale k opätovnému rozdrobeniu jej vlastníctva.“

Označené rozhodnutie obvodného pozemkového úradu napadla sťažovateľka odvolaním, o ktorom rozhodol Krajský pozemkový úrad v Trnave (ďalej len „krajský pozemkový úrad“) rozhodnutím č. KPÚ-B2007/00280 z 20. júla 2007 tak, že potvrdil rozhodnutie obvodného pozemkového úradu z 2. mája 2007. Následne sa sťažovateľka žalobou v správnom súdnom konaní domáhala zrušenia označeného rozhodnutia krajského

pozemkového úradu, ktorú Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) zamietol, a to rozsudkom sp. zn. 14 S 92/2007 z 19. marca 2009.

Sťažovateľka zásadne nesúhlasí s označeným rozsudkom krajského súdu, pričom v tejto súvislosti poukazuje v sťažnosti okrem iného na skutočnosť, že *„schvaľovanie jednotlivých etáp konania vo veci jednoduchých pozemkových úprav kvalifikovanou dvojtretinovou väčšinou je porušením zásady rovnosti účastníkov konania a má za to, že prvostupňový súd nesprávne vykladal a aplikoval v tomto smere ustanovenie § 4 ods. 2 správneho poriadku... Bolo známe, že bol vyhotovený územný plán obce S., v ktorom sa ráta s pozemkami v blízkosti obce, ktoré pripadli v rámci rozdeľovacieho plánu do vlastníctva väčšinového vlastníka M., a. s., ktorý je ako jeden z účastníkov jednoduchých pozemkových úprav neodôvodnene zvýhodnený oproti ostatným menšinovým účastníkom... Prvostupňový súd v dôvodoch svojho rozhodnutia neuviedol, v čom spočíva rozvoj vidieka pri realizácii zámerov väčšinového vlastníka a ako bol naplnený verejný záujem.“*

Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Sžo 235/2009 z 19. mája 2010 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 14 S 92/2007 z 19. marca 2009 potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľky *„Najvyšší súd SR porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu tým, že preskúmal, ako orgány verejnej správy v sťažovateľkinej veci uplatnili zákon, ktorý sa rozhodli uplatniť, ale nepreskúmal, či orgány verejnej správy voči sťažovateľke uplatnili „správny“ zákon, t. j. zákon, ktorý je prameňom práva v okolnostiach prípadu.“*

Orgány verejnej správy vykonali jednoduché pozemkové úpravy postihujúce sťažovateľku na jej vlastníckom práve podľa § 2 ods. 1 písm. b) zákona č. 330/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, teda z dôvodu, že došlo k podstatným zmenám vo vlastníckych a užívacích pomeroch v obvode pozemkových úprav. Orgány verejnej správy nepriznali právny význam ustanoveniu § 1 ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorý vymedzuje účel zákona.“

V tejto súvislosti sťažovateľka tvrdí, že „jednoduché pozemkové úpravy sa v okolnostiach prípadu vykonali za účelom scelenia pozemkov pre realizáciu zámeru výstavby rekreačného zariadenia vrátane Golfparku“.

Sťažovateľka nesúhlasí s kvalifikáciou tohto zámeru „ako projektu vo verejnom záujme identifikovanom podľa zákona č. 330/1991 Zb. v znení neskorších predpisov. Ustanovenie § 1 ods. 1 zák. č. 330/1991 Zb. je taxatívne, nemožno ho interpretovať a aplikovať ako demonštratívne vymedzenie účelu pozemkových úprav. Scelovanie pozemkov podľa zákona č. 330/1991 Zb. slúži na potreby poľnohospodárskej výroby alebo pre potreby lesného hospodárstva. Stavebné projekty ani potreby rekreácie či športu nie sú súčasťou verejných záujmov podľa zákona č. 330/1991 Zb. Uplatnenie tohto zákona ako právneho základu pre jednoduché pozemkové úpravy uskutočnené za účelom výstavby rekreačného zariadenia má povahu predstieraného uplatnenia práva, ktoré je nezlučiteľné so zásadami materiálneho právneho štátu.“.

Ďalej sťažovateľka tvrdí, že «odôvodnenie zlučiteľnosti jednoduchých pozemkových úprav s ustanovením § 1 ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb. v znení neskorších predpisov a odôvodnenie, čím účel jednoduchých pozemkových úprav „je možné subsumovať pod rozvoj vidieka“ v okolnostiach prípadu predstavuje právne a skutkovo relevantnú otázku. Najvyšší súd SR vo veci 2 Sžo 235/2009 konal arbitrárne, keď citovanú námietku sťažovateľky úplne ignoroval.».

Sťažovateľka napokon tvrdí, že najvyšší súd porušil jej základné právo na súdnu ochranu „aj po tretí krát, keď uplatnil všeobecné akademické úvahy bez väzby na okolnosti prípadu pri skúmaní podstatnej ústavnej podmienky verejného záujmu...“.

Uplatnením abstraktnej úvahy namiesto práce s konkrétnymi skutočnosťami sa Najvyšší súd SR dopustil štvrtej arbitrárnosti, ktorou znovu porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu...“.

Za nedostatok konania majúci za následok porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka považuje aj postup

najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 2 Sžo 235/2009, keď sa «s otázkou právneho významu späť vzatia „námietky proti projektu jednoduchých pozemkových úprav v časti kat. úz. S. v celom rozsahu späť, ako aj všetky námietky podané v predchádzajúcom konaní ohľadne jednoduchých pozemkových úprav“, ktorú sám vniesol do konania, nevysporiadal nezaujato a neutrálne».

Sťažovateľka tiež poukazuje na skutočnosť, že najvyšší súd sa v namietanom rozsudku vyhol jednoznačnej odpovedi na právne relevantnú otázku, či zákon č. 330/1991 Zb. vytvára právny základ pre vykonaný zásah do jej vlastníckych práv, a tým vytvoril právne nepodložené zdanie, že tento zásah sa uskutočnil podľa tohto zákona a vo verejnom záujme, t. j. ako to tento zákon (zákon č. 330/1991 Zb., pozn.) vyžaduje. V tejto súvislosti malo podľa názoru sťažovateľky dôjsť aj k neprípustnému zásahu do jej základného práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol týmto nálezom:

„1. Právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 2 v spojení s ochranou vlastníctva podľa čl. 20 ods. 4 a v spojení s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj ľudské právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s ľudským právom pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Sžo 235/2009 zo dňa 19. mája 2010 sa ruší. Vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia v sume 454 euro, ktorú Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. J. D. do dvoch mesiacov od vyhlásenia tohto nálezu v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s stabilizovanou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd

nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Postup ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predurčuje jeho ústavné postavenie vyjadrené v čl. 124 ústavy, podľa ktorého je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. V súvislosti so svojím ústavným postavením ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Ústavný súd vo svojej judikatúre taktiež uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Analogicky je základnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy

umožnenie reálneho prístupu každému, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, k súdnemu prieskumu takéhoto rozhodnutia. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 (ako aj podľa čl. 46 ods. 2) ústavy nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Uvedené právne názory sú základným východiskom aj pre predbežné prerokovanie sťažnosti sťažovateľky.

1. Sťažovateľka v prvom rade tvrdí, že namietaným rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka sa nestotožňuje so závermi najvyššieho súdu uvedenými v odôvodnení jeho rozsudku sp. zn. 2 Sžo 235/2009 z 19. mája 2010, najmä s tým, že najvyšší súd podľa jej názoru:

- neuviedol, v čom spočíva naplnenie účelu „rozvoja vidieka“ pri vykonaní jednoduchých pozemkových úprav v časti katastrálneho územia S. a ako bol dosiahnutý,
- odôvodnenie jeho rozhodnutia vo vzťahu k uplatneným námietkam je nepreskúmateľné,
- v odôvodnení uplatnil postup, ktorý mu umožnil vyhnúť sa právne relevantným otázkam (otázku primeranej náhrady silne zjednodušil, vyhol sa otázke o zachovaní totožnosti spoluvlastníkov, trhovej ceny nového pozemku).

Najvyšší súd ako súd odvolací v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu č. KPÚ-B2007/00280 z 20. júla 2007 rozhodol o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 14 S 92/2007 z 19. marca 2009 tak, že tento rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Pre účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal k sťažnosti pripojený rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 235/2009 z 19. mája 2010 a zistil, že najvyšší súd v odôvodnení najprv poukázal na obsah rozsudku krajského súdu, z ktorého okrem iného vyplynulo:

„Krajský súd v Trnave rozhodol o zamietnutí žalobného návrhu žalobkyne, keď dospel k záveru, že pokiaľ žalobkyňa namietala, že postupom správneho orgánu dôsledne aplikujúcim v jednotlivých štádiách konania príslušné ustanovenia zákona o pozemkových úpravách, ktoré pre rozhodovanie vo veci schválenia rozdeľovacieho plánu (§ 8a ods. 2), zásad umiestnenia nových pozemkov (§ 11 ods. 23), povolenia pozemkových úprav (§ 13 ods. 5), vyžaduje súhlas účastníkov vlastníacich výmeru najmenej 2/3 pozemkov, na ktorých sú povolené alebo nariadené pozemkové úpravy, tak podľa názoru krajského súdu toto nie je možné považovať za prejav porušenia rovnosti účastníkov a ani za prejav odňatia práva na inú ako súdnu ochranu. Krajský súd v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na to, že žalobkyňa si v prvom rade nesprávne vykladá pojem a obsah zásady procesnej rovnosti účastníkov správneho konania obsiahnutej v ustanovení § 4 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, keď uviedol, že správny orgán nie je povinný vo výsledku rozhodovania akceptovať všetky námietky, ktoré žalobkyňa vzniesla, je však povinný sa s týmito námietkami zákonom stanoveným spôsobom vysporiadať, a v odôvodnení rozhodnutia uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia (§ 47 ods. 3 Správneho poriadku). Taktiež pokiaľ žalobkyňa považovala za porušenie zásady rovnosti účastníkov konania úpravu vnútorných pomerov a spôsob rozhodovania združenia účastníkov jednoduchých pozemkových úprav v kat. úz. S. s poukazom na ustanovenie § 24 ods. 7 zákona o pozemkových úpravách, krajský súd žiadne pochybenie v tejto súvislosti nezistil. Taktiež z odôvodnenia rozsudku krajského súdu okrem iného vyplýva, že námietka žalobkyne, že postupom správnych orgánov bolo porušené jej právo vlastníť majetok, je podľa názoru krajského súdu právne irelevantná, pretože žalobkyňa do konania o jednoduchých pozemkových úpravách vstúpila ako vlastníčka pozemkov, ktoré boli identifikované výpisom z registra pôvodného stavu, voči ktorému boli jej námietky

neúspešné a na základe zákonným spôsobom schváleného rozdeľovacieho plánu jej boli vyčlenené zodpovedajúce nehnuteľnosti, ku ktorým nadobudla dňom právoplatnosti rozhodnutia o schválení vykonania projektu vlastnícke právo. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu okrem iného taktiež vyplýva, že námietka žalobkyne, že jej nebol vyčlenený nový pozemok v podiele 1/1-iny, ale že jej bol vyčlenený pozemok - orná pôda v podiele 1/1-iny a spoluvlastnícky podiel na pozemku v lesnom pôdnom fonde, nie je dôvodná, pretože podľa názoru krajského súdu sa jednalo o zákonné riešenie, nakoľko žalobkyňa vstupovala do pozemkových úprav s dvomi druhmi pozemkov a dôvodne jej bol ako primeraný pozemok v zmysle § 11 zákona o pozemkových úpravách určený okrem ornej pôdy v celosti aj podiel na pozemku patriacom do lesného pôdneho fondu.“

Najvyšší súd v namietanom rozsudku ďalej cituje relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) (§ 244 ods. 1), zákona č. 330/1991 Zb. (§ 8b ods. 1, § 11 ods. 3 a 23, § 13 ods. 5 a § 14 ods. 1 a 4), ktorých interpretáciu následne (vo vzťahu k posudzovanej veci) vykonal.

Po oboznámení sa s administratívnym spisom, ako aj so súdnym spisom sa najvyšší súd zaoberal skutkovým základom prerokovávanej veci, jeho právnym posúdením a skúmaním, pričom dospel k záveru, že „*pokiaľ žalobkyňa namietala vo svojom odvolaní, že krajský súd nesprávne vykladal a aplikoval ustanovenie § 4 ods. 2 správneho poriadku, keď neakceptoval jej výhrady, že v priebehu správneho konania nerešpektovali správne orgány zásadu, že v správnom konaní majú účastníci rovnaké práva a povinnosti, tak i Najvyšší súd SR sa stotožnil a dáva za pravdu krajskému súdu, že v konaní o jednoduchých pozemkových úpravách nebola vo vzťahu k žalobkyňi uvedená zásada porušená. Správne v tomto smere konštatuje krajský súd, že správny orgán nie je povinný v rámci rozhodovacieho procesu akceptovať všetky námietky žalobkyne, ktoré vzniesla, ale je jeho povinnosťou sa s nimi zákonom stanoveným spôsobom vysporiadať. Z administratívneho spisu správneho orgánu i Najvyšší súd SR zistil, že žalobkyňa skutočne všetky svoje práva v priebehu správneho konania mohla realizovať a aj realizovala prostredníctvom svojej zástupkyne Ing. F., prostredníctvom príslušných námietok, ktorými sa v príslušných*

štádiách, resp. etapách konania o jednoduchých pozemkových úpravách správny orgán riadne zaoberal.“

K námietke zákonnej možnosti väčšinového vlastníka v konaní o jednoduchých pozemkových úpravách vyvolať pre seba želateľný výsledok bez toho, aby sa menšinový vlastník mohol účinne brániť, najvyšší súd v odôvodnení uviedol:

„Ani v tomto postupe správnych orgánov nemožno vidieť porušenie zásady zakotvenej v § 4 ods. 2 veta prvá správneho poriadku. V danom prípade ide totiž o priamu aplikáciu príslušných ustanovení zákona o pozemkových úpravách na konanie o jednoduchých pozemkových úpravách, kde priamo zákonodarca zakotvil, že na schválenie projektu pozemkových úprav sa vyžaduje súhlas účastníkov, ktorí vlastnia najmenej 2/3 pozemkov, na ktorých sú povolené pozemkové úpravy.

V danom prípade odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 13 ods. 5 zákona o pozemkových úpravách v znení platnom do 31. 07. 2007, v zmysle ktorého ak sú pozemkové úpravy povolené podľa § 2 ods. 1 písm. b), projekt pozemkových úprav schvaľuje obvodný pozemkový úrad po prerokovaní námietok, ak s nim súhlasia účastníci, ktorí vlastnia najmenej 2/3 výmery pozemkov, na ktorých sú povolené pozemkové úpravy.

V nadväznosti na ustanovenie § 13 ods. 5 zákona o pozemkových úpravách považuje i odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že z administratívneho spisu správneho orgánu vyplýva, že s príslušným projektom pozemkových úprav súhlasilo 441 účastníkov, ktorí vlastnia 306,0549 ha pozemkov z celkového počtu 450 účastníkov, pričom obvod celého projektu jednoduchých pozemkových úprav predstavuje 308,0292 ha. Z uvedeného vyplýva, že s príslušným projektom pozemkových úprav vyslovilo súhlas 99,36% všetkých účastníkov projektu, a za daného skutkového stavu je potrebné, aby si žalobkyňa uvedomila, že bola naplnená zákonná podmienka ustanovenia § 13 ods. 5 zákona o pozemkových úpravách, a to zákonná podmienka súhlasu vlastníkov viac ako 2/3 výmery pozemkov.

Najvyšší súd SR taktiež považuje za potrebné zdôrazniť skutočnosť, že z administratívneho spisu správneho orgánu vyplýva, že zástupkyňa žalobkyne v správnom konaní Ing. F. pred Obvodným pozemkovým úradom v S. dňa 29. 05. 2007 zobrala námietky proti projektu jednoduchých pozemkových úprav v časti kat. úz. S. v celom rozsahu späť, ako aj všetky námietky podané v predchádzajúcom konaní ohľadne jednoduchých

pozemkových úprav. Táto skutočnosť zrejme ušla i pozornosti krajského súdu a uvedené potom z hľadiska právnych následkov procesného postupu Ing. F. možno dôvodne a oprávnene kvalifikovať tak, že žalobkyňa akoby príslušné námietky vo vzťahu k príslušnému projektu jednoduchých pozemkových úprav nemala. Za týchto skutkových okolností podľa názoru Najvyššieho súdu SR javí sa potom ako pochybná i dôvodnosť podanej žaloby, ktorej predchádza príslušná bezzákladovosť, spočívajúca v neexistencii príslušných námietok podľa zákona o pozemkových úpravách. Za súhlas v konaní o pozemkových úpravách sa totiž považuje aj to, ak vlastník nepodá námietku alebo námietka je neopodstatnená (napr. ust. § 11 ods. 23 veta posledná zákona o pozemkových úpravách).

Podľa § 14 ods. 1 veta prvá zákona o pozemkových úpravách po schválení projektu pozemkových úprav obvodný pozemkový úrad nariadi jeho vykonanie.

Podľa § 14 ods. 4 zákona o pozemkových úpravách dňom právoplatnosti rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav alebo neskorším dňom, určeným v rozhodnutí, nadobudne sa vlastníctvo k novým pozemkom (§ 11 ods. 2) alebo právo na vyrovnanie v peniazoch podľa rozdeľovacieho plánu vo forme umiestňovacieho a vytyčovacieho plánu. Rozhodnutie o schválení vykonania projektu pozemkových úprav a rozdeľovací plán vo forme geometrického plánu alebo vo forme obnovy katastrálneho operátu novým mapovaním sú listinami, na základe ktorých sa vykonajú zmeny v katastri nehnuteľností. Rozhodnutie o schválení vykonania projektu pozemkových úprav oznámi verejnou vyhláškou obvodný pozemkový úrad. Proti rozhodnutiu o schválení vykonania projektu pozemkových úprav sa nemožno odvolať.

Z rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav vydané Obvodným pozemkovým úradom v S. pod č. j. 200/2005-schv.vyk/2007 zo dňa 28. 09. 2007 (nachádzajúce sa v súdnom spise na č. l. 148-152 spisového materiálu) vyplýva, že nadobudlo právoplatnosť dňom 15. 10. 2007 a z administratívneho spisu a ani zo žiadnych listinných dôkazov nachádzajúcich sa v príslušnom súdnom spise nevyplýva, že by žalobkyňa bola napadla žalobným návrhom ostatné rozhodnutie o schválení vykonania projektu pozemkových úprav. Uvedená skutočnosť taktiež znamená, že nakoľko rozhodnutie o schválení vykonania projektu pozemkových úprav nadobudlo právoplatnosť, tak príslušná správa katastra vykonala zmeny v katastri nehnuteľností, v dôsledku ktorých účastníkom pozemkových úprav boli v podstate založené nové listy vlastníctva a teda došlo

k nadobudnutiu vlastníckych práv zo strany účastníkov jednoduchých pozemkových úprav v časti kat. úz. S. k príslušným pozemkom, avšak už podľa nového stavu a medzičasom naviac účastníkom jednoduchých pozemkových úprav v časti kat. úz. S. právne nič nebránilo, aby mohli disponovať svojim vlastníckym právom k pozemkovým nehnuteľnostiam, vytvoreným už podľa nového stavu.“

Najvyšší súd sa v odôvodnení namietaného rozsudku vyjadril aj k námietke sťažovateľky, že jednoduché pozemkové úpravy neboli vykonané vo verejnom záujme, ale na základe súkromných obchodných záujmov väčšinového vlastníka pozemkov, ktorá tvorí aj podstatnú súčasť námietok sťažovateľky formulovaných v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu. Vo vzťahu k tejto námietke najvyšší súd uviedol:

„V danom prípade bol naplnený i verejný záujem na realizácii príslušného projektu jednoduchých pozemkových úprav v časti kat. úz. S. Podľa názoru odvolacieho súdu pozemkové úpravy predstavujú určitú konštrukciu nových vlastníckych vzťahov, kedy dochádza ku komplexnému riešeniu regulovaného právnym predpisom a je vo verejnom záujme, aby bola odstránená neprehľadnosť vo vlastníckych a užívачích vzťahoch. Nakoľko príslušný projekt pozemkových úprav bol schválený po splnení podmienky súhlasu účastníkov, ktorí vlastnia najmenej 2/3 výmery pozemkov, na ktorých sú povolené pozemkové úpravy, tak verejný záujem je možné vidieť i v záujme takto kvantitatívne vyjadrenej skupiny vlastníkov na kvalitatívne novom priestorovom a funkčnom usporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkom, kedy táto príslušná väčšina sa rozhodla pre takéto nové riešenie vlastníckych vzťahov, ktoré jej umožňuje zákon o pozemkových úpravách.“

K námietke sťažovateľky, že jednoduché pozemkové úpravy sa netýkali celého katastrálneho územia S., ale iba jeho časti, najvyšší súd uviedol:

«Z hľadiska príslušnej zákonnej úpravy nepovažuje túto námietku žalobkyne za dôvodnú. Totiž z ustanovenia § 8b ods. 1, zákona o pozemkových úpravách vyplýva, že jednoduchými pozemkovými úpravami je možné riešiť aj len časť katastrálneho územia. Ako vyplýva z administratívneho spisu správneho orgánu, tak žalobkyňa v zmysle výpisu z registra pôvodného stavu vstupovala do konania o jednoduchých pozemkových úpravách s piatimi pozemkami, pričom ani jeden pozemok nemala vo výlučnom vlastníctve a jednalo

sa o pozemky, ktoré predstavovali ornú pôdu a lesné pozemky a nachádzali sa v zmysle mapy registra pôvodného stavu v hone „Pri mláke“. Žalobkyni podľa výpisu z registra nového stavu boli vyčlenené dva nové pozemky s druhmi pozemkov, a to orná pôda v podiele 1/1-iny a lesný pozemok v spoluvlastníckom podiele, pričom žalobkyni v zmysle rozdeľovacieho plánu boli oba nové pozemky vyčlenené taktiež v tom istom hone, kde sa nachádzali aj pôvodné pozemky. Tento hon bol podľa schválených všeobecných zásad funkčného usporiadania územia určený pre umiestnenie minoritných vlastníkov ako hon č. 3 „Pri mláke“. Aj odvolací súd sa za daného skutkového stavu stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že nové pozemky vyčlenené pre žalobkyňu sú z hľadiska kritérií zakotvených v ustanovení § 11 ods. 3 zákona o pozemkových úpravách primerané k pôvodným pozemkom, s ktorými žalobkyňa vstupovala do jednoduchých pozemkových úprav.»

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd považoval za potrebné poukázať na skutočnosť, že v súvislosti s namietaným porušením sťažovateľkou označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 235/2009 z 19. mája 2010, ktorý bol vydaný podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku, treba zohľadniť špecifiká správneho súdnictva. V rámci správneho súdnictva súdy preskúmajajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov (§ 244 ods. 1 OSP).

Z uvedeného vyplýva, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Teda treba vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Vychádzajúc z týchto špecifických črt správneho súdnictva ústavný súd posudzoval aj dôvodnosť námietok sťažovateľky proti namietanému rozsudku najvyššieho súdu.

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd o otázkach, ktoré boli dôvodom na podanie žaloby sťažovateľky o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu (o ktorej v prvom stupni rozhodoval krajský súd), nerozhodol svojvoľne. Naopak, podľa názoru ústavného súdu je namietaný rozsudok najvyššieho súdu ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom odôvodnený, a preto nesignalizuje možnosť vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu. Najvyšší súd v odôvodnení rozsudku zhrnul skutkové zistenia a právne závery krajského súdu, a to v rozsahu zodpovedajúcom odvolacím námietkam sťažovateľky, pričom právne názory krajského súdu rozvinul a doplnil vlastnými úvahami a závermi, ktoré podľa názoru ústavného súdu korešpondujú právnym normám, ktoré mali byť v danom prípade aplikované. Z citovaných častí odôvodnenia namietaného rozsudku najvyššieho súdu zjavne vyplýva, akým právnymi úvahami sa spravoval pri rozhodovaní, a aj to, ako právne posúdil kľúčové sťažovateľkine námietky [týkajúce sa predovšetkým ňou tvrdenej absencie odôvodnenia zlučiteľnosti jednoduchých pozemkových úprav s § 1 ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb. (ako bol naplnený verejný záujem v danom prípade), primeranosti náhrady za pôvodné pozemky]. Za daných okolností ústavný súd nemôže súhlasiť s tvrdením sťažovateľky, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu je z hľadiska ňou uplatených námietok nepreskúmateľný.

Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvého aj druhého stupňa), ktoré stručne a jasne objasní skutkový stav a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. spravodlivý súdny proces (m. m. III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05), resp. odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam na rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (napr. IV. ÚS 358/08).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou

vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä to, či prípadné pochybenia všeobecného súdu v posudzovanom prípade dosahuje takú intenzitu, ktorá už naznačuje, že nimi došlo k neprípustnému zásahu do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd, t. j. musí ísť o zistenie, že v okolnostiach daného prípadu došlo k takému zásahu do právom chránenej sféry sťažovateľov, ktorý predstavuje neprípustné obmedzenie, resp. odopretie základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07).

O takýto zásah však podľa názoru ústavného súdu v danej veci nešlo. Citované časti odôvodnenia namietaného rozsudku najvyššieho súdu naopak potvrdzujú, že rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 235/2009 z 19. mája 2010 obsahuje ústavne akceptovateľné a udržateľné odôvodnenie, ktoré vychádza z právnych názorov krajského súdu (ako prvostupňového súdu), ktoré sú navyše vhodným spôsobom rozvinuté a doplnené. Za daných okolností sťažovateľkou v sťažnosti uplatnené námietky nie sú podľa názoru ústavného súdu spôsobilé spochybniť ústavnú akceptovateľnosť právnych záverov všeobecných súdov. Svedčí o tom v okolnostiach prípadu najmä to, že s ňou všeobecné súdy (ako aj správne orgány) konali ako s účastníkom správneho konania, jej návrhmi sa zaoberali a v rámci týchto konaní sa mala možnosť k veci vyjadriť (buď sama, alebo prostredníctvom svojej zástupkyne), čo niekedy ani nevyužila (najvyšší súd v tejto súvislosti poukázal na to, že sťažovateľka nenapadla žalobným návrhom ostatné rozhodnutie obvodného pozemkového úradu č. 200/2005-schv.vyk/2007 z 28. septembra 2007 o schválení vykonania projektu pozemkových úprav, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. októbra 2007).

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 235/2009 z 19. mája 2010 nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. Sťažovateľka namietala aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 235/2009 z 19. mája 2010.

V súvislosti s namietaným porušením práv vyplývajúcich z čl. 20 ods. 4 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 4 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení týchto práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07).

Pretože ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť namietaným rozsudkom najvyššieho súdu k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a ani k porušeniu jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 20 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2011